Володимир Скуратовський

1963-2016

Презентація створена в рамках проєкту
«IN MEMORIAM 10: Володимир Скуратовський. Нова музика пам’яті»,
який підготовлено за підтримки Українського культурного фонду
в межах конкурсної програми «Партнерство задля розвитку».
Проєкт реалізує ГО «КУСТ» у партнерстві з Дніпровською дитячою
музичною школою №6 ім. В. І. Скуратовського за підтримки
Дніпровської міської ради, Департаменту гуманітарної політики,
Управління культури м. Дніпра.
Український культурний фонд
Дніпро
Департамент гуманітарної політики
Управління культури
КУСТ
Музична школа №6 імені В. І. Скуратовського
Віртуальний музей Володимира Скуратовського

ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ СКУРАТОВСЬКИЙ
1963–2016

Український композитор, поет, музикознавець, піаніст і педагог. Заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки композиторів України.

Володимир Скуратовський народився 28 квітня 1963 року у Дніпропетровську (нині м. Дніпро) в родині педагога та лікаря. З музикою познайомився ще в дитинстві: у сім років почав навчатися гри на фортепіано, а невдовзі зробив і перші спроби у композиції.

Інтерес до музики швидко став значно ширшим за звичайне навчання — його захоплювало не лише виконання, а й сам процес створення музики. Саме в ці роки почав формуватися майбутній композитор.

З 1978 по 1988 роки навчався в музичному училищі, а потім у консерваторії.

З 1990 року деякий час викладав у Дніпродзержинському музичному училищі (нині Кам’янський фаховий музичний коледж). Важливою сторінкою біографії В.І. Скуратовського стала його робота протягом 25 років в Дніпровській ДМШ № 6, яка зараз носить його ім’я. Паралельно з цим він викладав музично-теоретичні дисципліни у Дніпропетровському музичному училищі, а з 2005 року також став старшим викладачем Дніпропетровської академії музики.

КРОК У ВІЧНІСТЬ

Володимир Ілліч Скуратовський зробив крок у вічність 2 червня 2016 року під час концерту в ДДМШ № 6 м. Дніпро, де брав участь як ведучий та піаніст.

Того ж року Дніпровській дитячій музичній школі № 6 було присвоєно ім'я В.І. Скуратовського, де також у 2018 року відкрито Інтерактивний музей його пам'яті.

Музика
Ідеї
Люди —
Проекти
Володимир Скуратівський
Біографія. Статті. Сюжетари
МУЗИКА
ПОЕЗІЯ
ПЕДАГОГІКА
МИСТЕЦТВО
ПРОЕКТИ
КОМПОЗИЦІЯ
АНАЛІЗ
СУЧАСНА МУЗИКА

ТВОРЧІСТЬ

ТВОРЧІСТЬ

Володимир Скуратовський не обмежувався лише створенням музики — він умів відкривати її іншим, допомагати слухати уважніше, розуміти глибше й відчувати тонше. Його творчість охоплювала різні музичні жанри, виконавство, педагогіку, музикознавство та поезію.

Як піаніст він виступав із сольними програмами, акомпанував виконавцям, грав у камерних ансамблях. Водночас багато працював із молодими музикантами, передаючи їм не лише професійні знання, а й власне бачення музики як живого мистецтва, що потребує діалогу зі слухачем.

Творчість і життя

«Творчість – це безперервний, повільний, виснажливий підйом по стрімкій скелі без страховки. Зупинишся – завалишся і впадеш».

Ці слова Володимира Скуратовського розкривають його ставлення до мистецтва: творчість вимагала постійної праці, наполегливості та внутрішньої сили.

Діалоги

ВІД ФОРТЕПІАННОЇ МІНІАТЮРИ ДО ОРКЕСТРУ

Володимир Скуратовський писав оркестрові, хорові, камерно-інструментальні, вокальні твори.

Одним з перших творів був фортепіанний цикл "Альбом для дітей".

Фортепіанні твори

Лекція
В. Скуратовського
про жанр сюїти

Особливе місце у творчості композитора займала сюїта.

Сюїта — це музичний твір із кількох різних частин. Вони можуть відрізнятися настроєм і характером, але разом складаються в одну історію.

В. Скуратовському подобалося поєднувати в одному творі різні музичні образи — ніби складати велику картину з маленьких різнокольорових фрагментів.

Він створив низку сюїт, серед яких — сюїта «Погляд у минуле», «Violino» та «Пам’яті Равеля».

МУЗИЧНА ПОДОРОЖ У ЧАСІ

Володимир Скуратовський особливо тонко відчував музику минулих епох і часто звертався до відповідних образів, жанрів та інтонацій. У його творах знову оживають старовинні танці — павана, гавот, сициліана, ригодон, а разом із ними — атмосфера бароко, класицизму й романтизму.

Та для композитора це не було простим наслідуванням старовинної музики. Він ніби вступав із минулим у творчий діалог: зберігав характер і впізнавані риси давніх жанрів, але наповнював їх сучасними гармоніями, новими тембровими барвами, вільнішим розвитком і власним емоційним баченням.

Так у його музиці різні епохи зустрічаються в одному просторі: старовинні форми набувають нового звучання, а знайомі жанри відкриваються слухачеві по-новому. Саме цей «погляд у минуле» крізь відчуття сучасної людини став однією з характерних рис творчості Скуратовського.

«ПОГЛЯД У МИНУЛЕ»

Одна з найвідоміших сюїт Володимира Скуратовського має назву «Погляд у минуле».

Вона складається з чотирьох частин:

Урочиста сицилiана → Гавот → Арія → Ригодон.

Кожна має свій характер: від урочистості й витонченого танцю до співучої лірики та грайливого фіналу.

Так старовинні музичні жанри отримали нове життя в сучасній музиці.

Твори для симфнічного оркестру

Сюїта пам’яті Равеля

«Сюїта пам’яті Равеля» (1992–2005) — один із найвідоміших творів Володимира Скуратовського, своєрідний омаж Морісу Равелю — музичний жест поваги до композитора, творчістю якого він захоплювався.

Сюїта складається з чотирьох частин: Прелюдії, Вальсу, Павани та Токати. У ній поєднуються старовинні танцювальні жанри, романтична свобода й віртуозність, а музика сповнена ностальгії, ліричності та яскравих образів.

Фінальна Токата, написана пізніше за інші частини, вирізняється складнішою фактурою й масштабністю. Вона стає кульмінацією циклу, поєднуючи нові теми з образами попередніх частин.

Фортепіанні твори

МУЗИКА, НАПИСАНА ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Скуратовський часто знав, хто саме виконуватиме його майбутній твір. Деякі свої твори він присвячував близьким для нього людям, учням, колегам, музичним колективам.
Наприклад, сюїта «Violino» була створена для ансамблю скрипалів з такою самою назвою.

Камерно-інструментальні твори

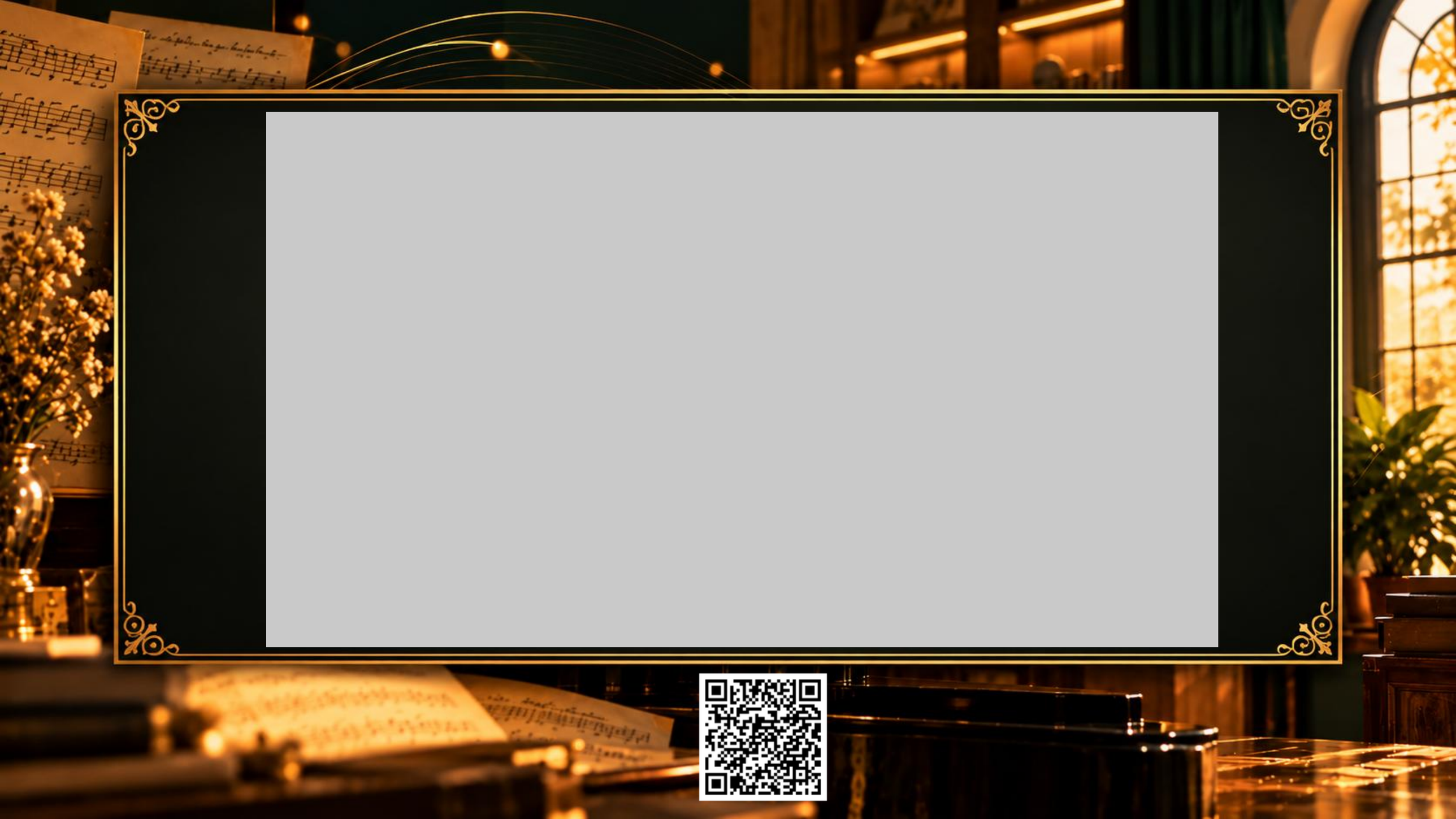

Альбом для дітей

Фортепіанний цикл «Альбом для дітей» (1986–1988) — один із ранніх творів Володимира Скуратовського, овнений особливої теплоти й любові до дитячого світу.

Дванадцять п’єс складаються у своєрідну музичну історію одного дня — від ранкової Прелюдії «У світанковій димці» до вечірньої «Колискової». Кожен твір має свій характер, настрій і образ: тут є «Паперові кораблики», «На велосипеді», «Лінь уставати», «Відзвуки вальсу», пейзажні «Ранок» і «Сонце сховалося в озеро».

Цикл поєднує яскраву образність із педагогічними завданнями: різні жанри, фактури та виконавські прийоми допомагають юним музикантам розвивати техніку й музичне мислення. Водночас ці п’єси залишаються живою, щирою музикою, здатною легко викликати емоційний відгук.

КОЛИ МУЗИКА СТАЄ ТЕАТРОМ

Характерною рисою творів В. Скуратовського є театральність. Він є автором музики до комедії "Валенсійська вдова" та дитячої п'єси "Шуршик".

Та відчуття театру присутнє і далеко за межами сцени. У багатьох його творах музичні образи ніби постають перед слухачем як персонажі: з’являються, змінюють один одного, вступають у діалог, танцюють, сперечаються, поступаються місцем новому настрою. Саме тому його музика часто сприймається як невелика вистава без слів, де сюжет народжується зі звуків, ритмів, тембрів і контрастів, а кожна частина має власний характер і роль.

Пісенька Шуршика

КОЛИ СЛОВА ЗВУЧАТЬ

В. Скуратовський - автор більш ніж сотні поетичних творів. Йому були цікаві слова так само, як звуки. Іноді вірш народжувався місяцями, а іноді — майже миттєво.

У своїх віршах Володимир Скуратовський писав про час, пам’ять, природу, кохання, самотність і життя людини.

Він дуже тонко відчував звучання слова, ритм і мелодику фрази. Можливо, саме тому його поезія часто нагадує музику

Вірші

СЛОВА
ЯК МУЗИКА
ДУМКИ
ЯК ПАРТИТУРА

ПОРИНУЛО НЕБО В МОРЕ

(переклад Л. Ляшенко)

Хлібина в руках у тебе
Просочена сірим болем,
І краплі дощу застигли
В долонях батьківських
стін.
Поринуло море в небо,
Поринуло небо в море, —
І впала перлинним пилом
На груди зіркова тінь…

Малюнок до віршу «Ховається небо».
Автор Марія Ткаченко

ЛЕСЯ УКРАЇНКА
та
ВОЛОДИМИР СКУРАТОВСЬКИЙ

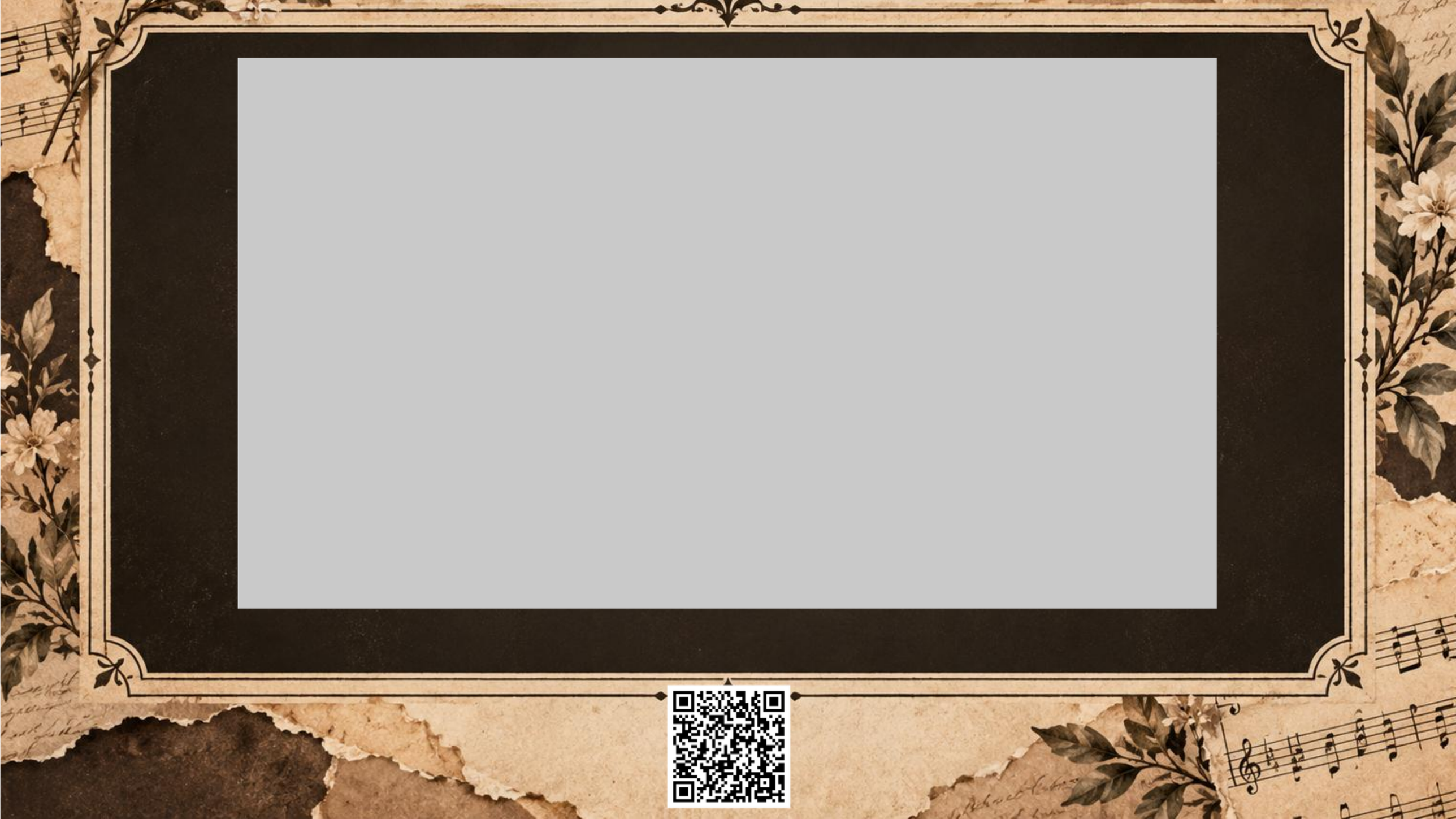
Особливе місце у хоровій творчості Володимира Скуратовського займають «П’ять поем для хору a cappella» на поезії Лесі Українки. Звернення до її текстів дало композиторові можливість поєднати два близькі для нього світи — музику і поетичне слово.
У цьому циклі вірш не просто покладений на музику.

Автор прагне передати його внутрішній настрій, образність і ритм засобами хорового звучання. Інтонації слова переходять у мелодію, поетичні образи — у гармонічні барви, а зміна настрою в тексті відбивається у характері музики.

Цикл написаний для хору a cappella, тобто без інструментального супроводу. Тому саме людські голоси стають головним носієм змісту: вони можуть звучати прозоро й ніжно, напружено, схвильовано або урочисто.

До циклу входять поеми на тексти Лесі Українки, серед яких «До тебе, Україно…», «Реве-гуде негодонька…», «Місяць яснесенький…», «Соловейковий спів навесні…», «Лагідні веснянії ночі…».

У цій музиці слово не зникає за нотами — воно отримує новий голос.

Наука та Педагогіка

Викладання було однією з найважливіших частин життя Володимира Скуратовського. Багато років він працював зі студентами музичного коледжу та академії у Дніпрі, викладав музично-теоретичні дисципліни й прагнув не просто дати знання, а навчити слухати, аналізувати й розуміти логіку музики.

На лекціях студенти не просто дізнавалися про композиторів, вони проживали їх біографії, отримуючи окрім знань про музику важливий життєвий досвід.

Протягом 25 років Володимир Скуратовський викладав у Дніпровській дитячій музичній школі № 6. Саме тут він навчав дітей слухати, розуміти й любити музику, створював освітні та творчі проєкти.

Наука та Педагогіка

Свій педагогічний досвід він узагальнив у навчальних виданнях. «Школа диктанту» містить 200 дво- і триголосних диктантів, а двотомник «Задачі з гармонії» — близько 1000 завдань різного рівня складності. Ці посібники створювалися так, щоб складні закони музики ставали зрозумілими й послідовними для студентів.

Наука та педагогіка

МУЗИКА ДЛЯ ВСІХ

Музичне просвітництво посідало особливе місце у професійному житті Володимира Скуратовського.

У Дніпрі він створив низку авторських проєктів — «Гурток музикознавчих проблем», «Дискусійний клуб», «Музична вітальня», «Зустрічі з класикою», «Юна опера», «Дитяча філармонія», «Гра в оперу». Вони були розраховані на дуже різну аудиторію — від дітей і студентів до професійних музикантів та звичайних слухачів.

В. Скуратовський умів говорити про складне живою й зрозумілою мовою, поєднуючи глибокі професійні знання з особистим баченням мистецтва. Саме тому кожен його проєкт мав власний характер і неповторну авторську атмосферу.

Проєкти

Композитор Дніпра

Володимир Скуратовський був важливою частиною музичного життя Дніпровського регіону.

Його твори звучали на міжнародному фестивалі «Київ Музик Фест». Серед них — частини циклу «П'ять поем для хору a cappella» на поезії Лесі Українки та фортепіанна сюїта «Пам'яті Равеля».

Він працював поруч із відомими композиторами Дніпра, серед яких Віктор Мужчиль, Олександр Нежигай, Наталія Боєва, Валентина Мартинюк; брав участь у фестивалях та концертах Національної спілки композиторів України.

ДНІПРОВСЬКА КОМПОЗИТОРСЬКА ШКОЛА: ПОЧАТОК

Професійне композиторське середовище Дніпра активно формувалося у другій половині XX століття. Важливою віхою став червень 1977 року, коли було створено Дніпропетровську організацію Спілки композиторів України.

Вона об’єднала професійних композиторів і музикознавців Дніпропетровська та Кривого Рогу, ставши осередком розвитку сучасної академічної музики регіону.

Першим головою організації став композитор Валентин Сапєлкін, серед її засновників був Петро Ладиженський. Створення нового професійного осередку підтримали відомі українські композитори Андрій Штогаренко та Віталій Кирейко.

Саме навколо цього середовища поступово сформувалося покоління митців, яке сьогодні пов’язують із дніпровською композиторською школою.

Починає формуватися впізнаваний дніпропетровський композиторський осередок — одна з наймолодших регіональних композиторських шкіл України.

Його особливістю стало поєднання академічних музичних традицій із новими художніми пошуками, а також тісна співпраця композиторів із виконавцями. Завдяки цьому нові твори не лише створювалися, а й активно входили в концертне життя міста.

Володимир Скуратовський

Валентина Мартинюк-Брондзя

Олександр Нежигай
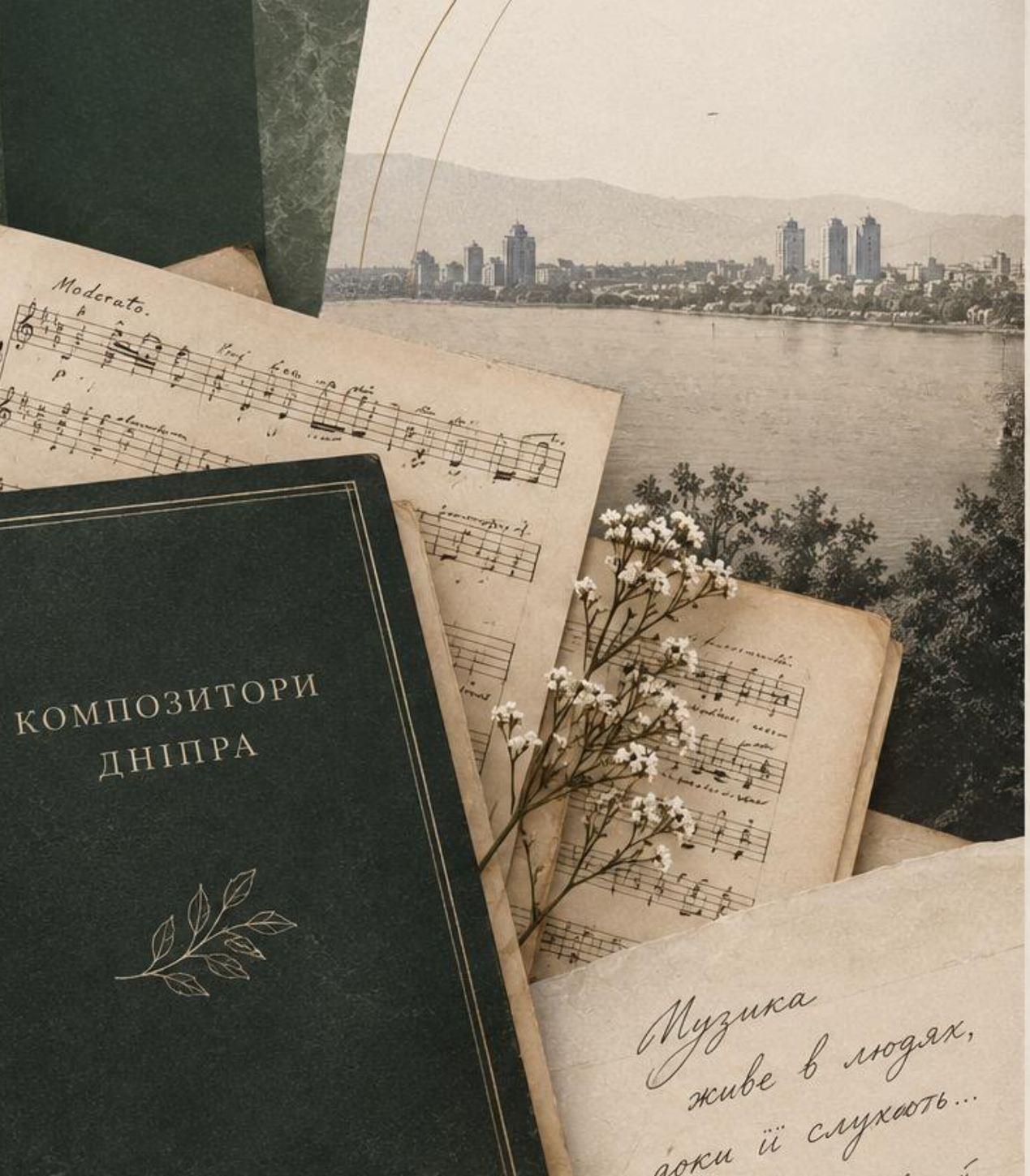
До першого покоління належать насамперед Валентин Сапєлкін і Петро Ладиженський. Сапєлкін був не лише композитором, а й викладачем теорії та композиції у Дніпропетровському музичному училищі; саме він 1977 року заснував обласну організацію Спілки композиторів. У його доробку — симфонічні, хорові, камерні, фортепіанні та вокальні твори, зокрема Симфонія №1, «Святкова увертюра», «Елегія пам’яті друга».

Упродовж 1980-х творче коло розширилося. До нього увійшли Вероніка Кафарова, Лариса Катишева, Віктор Мужчиль, Олександр Нежигай, Олександр Пушкаренко. У 1980–1990-х до нового покоління приєдналися Валентина Мартинюк, Нінель Самохвалова, а також композитори регіону.

Особливо помітною постаттю став Віктор Мужчиль — композитор, чия творчість першою серед дніпропетровських авторів була відзначена Премією ім. М. В. Лисенка у 1992 році.

Творчість Валентини Мартинюк-Брондзі охоплює широкий спектр жанрів — від масштабної симфонічної та хорової музики до камерних, вокальних, театральних і фортепіанних творів.
Серед її композицій — дві симфонії, Концерт для оркестру, «Молюсь за Україну» для солістів, хору й симфонічного оркестру, хвалебна ода «Ріка славетна України», а також фортепіанні твори, зібрані у циклі «У сонячному ключі».
Її музика поєднує ліричність, яскраву образність і увагу до української тематики, продовжуючи традиції композиторського Дніпра.

На початку 2000-х до Дніпропетровської організації НСКУ увійшло нове покоління авторів — Володимир Скуратовський, Микола Іванов, Олександр Дмитрук, Ганна Хазова, Дмитро Савенко. У Дніпрі проходили й авторські концерти Скуратовського — зокрема у 2002, 2005 та 2006 роках.

IN MEMORIAM 10:

НОВІ ВИМІРИ ПАМ’ЯТІ

10 років пам’яті, що продовжує жити

Упродовж десяти років після смерті Володимира Скуратовського його родина, учні, колеги та друзі дбайливо зберігали й повертали до життя творчу спадщину митця.

Спочатку з’явилася Facebook-спільнота, що об’єднала людей, які знали Володимира Скуратовського та хотіли ділитися спогадами про нього. Згодом видавалися його вірші, звучала музика, проводилися концерти пам’яті, конференції та творчі зустрічі, збиралися архівні матеріали й особисті свідчення.

У 2018 році в музичній школі №6 відкрився Інтерактивний музей пам’яті Володимира Скуратовського, а у 2023 році з’явився Віртуальний музей, який зробив його творчість доступною значно ширшій аудиторії.

Так протягом десяти років окремі спогади, ініціативи й зустрічі поступово склалися у цілісний простір живої пам’яті, який сьогодні продовжує розвиватися й набувати нових форм. зрби слайд в іншій кімнаті

In memoriam 10

ПАМ’ЯТЬ, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖІ ОДНОГО МІСТА

За десять років спадщина Володимира Скуратовського стала частиною значно ширшого культурного простору. Його музика звучала не лише в Україні, а й на сценах Австрії, Іспанії, Німеччини, Норвегії та США — загалом відбулося близько 100 концертів. Однією з особливих подій стало виконання вокальних творів композитора у Carnegie Hall у Нью-Йорку.

Творчість митця стала й предметом наукового осмислення. Їй були присвячені дві науково-практичні конференції — «Роль особистості в контексті сучасного розвитку музики» та «Творча особистість — надія на майбутнє».

Ще одним напрямом став проєкт «Музейні мости», який об’єднав музейні установи музичної тематики з різних міст України. Сім спільних заходів із партнерами з Одеси, Львова, Кам’янця-Подільського, Києва, Чернівців і Кам’янського перетворили збереження пам’яті на живий культурний діалог між містами та поколіннями.

Інтерактивний музей у дитячій музичній школі

Після смерті Володимира Скуратовського його творчість продовжила жити — у пам’яті учнів і колег, у виконанні його музики та в нових поколіннях юних музикантів.

У 2018 році в Дніпровській дитячій музичній школі №6 ім. В. Скуратовського відкрився Інтерактивний музей його пам’яті. Його задум — не просто розповісти біографію композитора, а створити живий простір знайомства з його творчістю, педагогічною спадщиною та особистістю. Музей став місцем, де пам’ять про митця не зберігається статично, а продовжує звучати, відкриватися й передаватися далі.

Творчість Володимира Скуратовського — це зерна, які продовжують проростати в нових поколіннях.

На гілках розміщені фотографії, афіші, рукописи, вірші та особисті матеріали митця.

У центрі експозиції — дерево. Його коріння символізує минуле, стовбур — сьогодення, а крона — майбутнє.

Під кроною дерева діти та підлітки можуть створювати власні твори, ніби продовжуючи розмову з Володимиром Скуратовським.

Музей — це не лише місце, де згадують минуле. Це простір, у якому можна слухати музику, читати,
розглядати рукописи й надихатися творчістю.

Саме в музеї реалізується мрія не лише про збереження спадщини, а й про його живе звучання та втілення у подальших поколіннях. В музеї проходять тематичні екскурсії та концерти, «Дні композиторів у музеї», міжнародна акція «Ніч в музеї».

Віртуальний музей Володимира Скуратовського

Віртуальний музей Володимира Скуратовського — це простір, у якому можна познайомитися з композитором не лише через факти біографії, а через його музику, тексти, педагогічну спадщину, проєкти та спогади людей, які його знали. Музей був створений у 2023 році (за підтримки УКФ) та поєднує архівні матеріали з інтерактивними форматами й запрошує не просто читати, а слухати, досліджувати та буквально подорожувати світом митця.

Серед основних рубрик музею — «Біографія», «Музичні твори» із симфонічною, фортепіанною, камерною, вокальною та хоровою музикою, «Літературні твори» з віршами й афоризмами, «Наука та педагогіка», «Проєкти», а також розділ In memoriam, де зібрано матеріали про концерти, конференції, музейні проєкти та спогади. Окремими форматами стали 3D-екскурсія, рубрика «Діалоги», музична гра та аудіолекції з історії музики.

Усе це створює багатогранний портрет Володимира Скуратовського — композитора, піаніста, поета, музикознавця, педагога й просвітника — і дозволяє відвідувачеві відкривати його постать поступово, сторінка за сторінкою.

У Віртуальному музеї Володимира Скуратовського рубрика «Діалоги» задумана як простір уявного, віртуального спілкування з Володимиром Скуратовським.

В її основі — його вислови й настанови, що збереглися в особистих нотатках і пам’яті учнів та близьких. За життя до нього часто приходили не лише за професійною, а й за життєвою порадою, підтримкою чи тим самим «чарівним штурханом». Сьогодні ці слова допомагають відтворити атмосферу живої розмови з Майстром і передати її наступним поколінням.

Діалоги

КОЛИ МУЗЕЙ СТАЄ ГРОЮ

Щоб знайомство з творчістю Володимира Скуратовського було не лише пізнавальним, а й захопливим, у Віртуальному музеї з’явилися інтерактивні ігрові формати.

«Таємниця загубленої партитури» — гра-квест, у якій відвідувач досліджує сторінки музею, шукає підказки, виконує завдання й поступово відкриває різні грані життя та творчості композитора.

«Оркестр Скуриків» — музична гра, створена на основі незвичайного музейного експоната — 50 пластилінових музикантів, подарованих Володимиру Скуратовському ученицею. У грі можна «виконати» фрагмент «Ригодону» із сюїти «Погляд у минуле» та познайомитися з музикою через безпосередню взаємодію.

Так музей перетворюється з місця спогадів на простір відкриття, гри й особистого знайомства з музикою.

У Віртуальному музеї 3D-екскурсія запрошує пройти життєвий і творчий шлях Володимира Скуратовського. Віртуальна мандрівка поєднує важливі для нього місця, події та людей із музикою композитора, уривками з інтерв'ю, поезією та спогадами друзів і колег. Так крок за кроком перед відвідувачем розгортається цілісний світ митця — його життя, творчість і час, у якому він жив.

ПАМ’ЯТЬ НЕ МОВЧИТЬ — ВОНА ЗВУЧИТЬ

Десять років тому завершилося життя Володимира Скуратовського.
Але не завершилася його історія.

Його музика продовжує звучати.
Його слова — знаходити нових читачів.
Його учні — передавати далі те, чого він їх навчив.
А пам’ять про нього — набувати нових форм.

IN MEMORIAM 10 — це не лише погляд у минуле.
Це продовження історії.

Володимир Скуратовський. 1963–2016

“Людина є те, що вона дає іншим”

IN MEMORIAM 10
Володимир Скуратовський
Нова музика пам’яті

Український культурний фонд

КУСТ

Дніпро

Департамент гуманітарної політики

Управління культури

Музична школа №6 імені В. І. Скуратовського

Віртуальний музей Володимира Скуратовського